

16/7

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ

(факультет)

Кафедра Економіки та економічної кібернетики

(повна назва)

Захисту
21.06.2023

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

кваліфікаційної роботи ступеня бакалавра
(бакалавра, магістра)

студента Блажко Олег Анатолійович (ПІБ)
академічної групи 051-19-2 ФЕФ

(шифр)

спеціальності 051 Економіка
(код і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою Економіка
(офіційна назва)

на тему Оцінка впливу використання структурних фондів європейського союзу на конкурентоспроможність країни
(назва за наказом ректора)

Керівники	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтингово ю	інституційно ю	
кваліфікаційної роботи	Чуриканова О.Ю.	89	добре	
Розділів:				
Перший розділ	Чуриканова О.Ю.	88	добре	
Другий розділ	Чуриканова О.Ю.	87	добре	
Третій розділ	Чуриканова О.Ю.	89	добре	

Рецензент	Данілевичен є І.	89	добре	
-----------	------------------	----	-------	---

Нормоконтролер	Кабаченко Д.В.			
----------------	----------------	--	--	---

Дніпро
2023

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

ЗАТВЕРДЖЕНО:
завідувач кафедри
економіки та економічної
кібернетики

(повна назва)

(підпис) (ініціали, прізвище)

«20» 04 2023 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеня бакалавра
(бакалавра, магістра)

студента Блажко Олег Анатолійович
(прізвище та ініціали)

академічної групи 051-19-2
(цифр)

спеціальності 051 Економіка

на тему Оцінка впливу використання структурних фондів європейського союзу на конкурентоспроможність країни затверджену наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка» від 09.05.2022 року № 334с

Розділ	Зміст	Термін виконання
Теоретичний	Провести огляд наукової літератури про вплив використання структурних фондів європейського союзу на конкурентоспроможність країни .	29.01.2023- 01.03.2023
Методичний	Проаналізувати методи, за допомогою яких можна виміряти конкурентоспроможність країни та ефективність структурних фондів європейського союзу .	07.03.2023- 08.04.2023
Практичний	Виміряти ефективність структурних фондів європейського союзу та взаємозв'язок з конкурентоспроможністю країн ЄС. Зробити висновки.	09.04.2023- 01.06.2022

Завдання видав Чуріканова О.Ю.
(підпис керівника) (ініціали, прізвище)

Дата видачі 29.01.2023

Дата подання до екзаменаційної комісії 15.06.2023

Завдання прийняв до виконання Блажко О.А.
(підпис студента) (ініціали, прізвище)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка: 84 с., 9 Рисунок, 23 табл., 61 джерело.
СТРУКТУРНІ ФОНДИ ЄС, ВВП, ІНФЛЯЦІЯ, БЕЗРОБІТТЯ, ЕКСПОРТ,
ІМПОРТ, КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ КРАЇНИ, РЕГРЕСІЯ.

Об'єкт дослідження – країни Європейського Союзу

Предмет дослідження – конкурентоспроможність країн Європейського Союзу.

Мета роботи - оцінити вплив використання структурних фондів Європейського Союзу на конкурентоспроможність країни

Метод дослідження. У першій теоретичній частині було проведено огляд наукової літератури щодо структурних фондів ЄС, їх видів, цілей фондів, їх впливу на економіку, показників конкурентоспроможності країн та методів їх розрахунку.

У другій частині було знайдено та складено відповідну методологію для коректної оцінки впливу структурних фондів ЄС на конкурентоспроможність країн ЄС. Було описано методологію аналізу в Excel.

У третій частині було проведено описову статистику, кореляційний, парний та багатовимірний регресійний аналіз та проаналізовано ступінь залежності між структурними фондами та показниками конкурентоспроможності країн ЄС. Сформульовано висновки та пропозиції щодо подальших досліджень.

Оцінка впливу використання структурних фондів Європейського Союзу на конкурентоспроможність країни має велику практичну значущість для розвитку країн-членів ЄС. Структурні фонди ЄС є одним із основних інструментів, які сприяють зменшенню регіональних розривів, стимулюють економічний розвиток та підвищують конкурентоспроможність країн. Це дослідження важливе для політичних структур які вирішують важливість та об'єм інвестування в структурні фонди ЄС.

ЗМІСТ

СПИСОК МАЛЮНКІВ.....	5
СПИСОК ТАБЛИЦЬ	6
ВСТУП.....	8
РОЗДІЛ 1. ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ.....	10
1.1. ЦІЛІ СТРУКТУРНИХ ФОНДІВ ЄС.....	10
1.2. ВИТРАТИ НА ІНФРАСТРУКТУРУ ТА ДОДАТКОВЕ РЕГІОНАЛЬНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФОНДІВ ЄС.....	14
1.3. ПОКАЗНИКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ КРАЇНИ	28
РОЗДІЛ 2. МЕТОДОЛОГІЯ	38
РОЗДІЛ 3. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА.....	48
3.1. ОПИС ПРОАНАЛІЗОВАНИХ ДАНИХ	48
3.2. АНАЛІЗ ВПЛИВУ ПОКАЗНИКІВ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ НА СТРУКТУРНІ ФОНДИ ЄС	57
РІВНЯННЯ РЕГРЕСІЇ З ВВП (Y) ТА ESF ПОКАЗАНО НИЖЧЕ:.....	63
ВИСНОВКИ.....	77
ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА:.....	79

СПИСОК МАЛЮНКІВ

Рисунок 1. Піраміда сталого зростання	37
Рисунок 2. Дослідження Плану	38
Рисунок 2. Графік ВВП	50
Рисунок 3. Графік інфляції	52
Рисунок 4. Графік безробіття.....	53
Рисунок 5. Графік імпорту	55
Рисунок 6. Графік експорту	56
Рисунок 7. Діаграма розсіювання ВВП	64
Рисунок 8. Діаграма розсіювання інфляції.....	66
Рисунок 9. Діаграма розсіювання безробіття.....	68
Рисунок 10. Діаграма розсіювання імпорту	70
Рисунок 11. Діаграма розсіювання експорту	72

СПИСОК ТАБЛИЦЬ

Таблиця 1. Цілі структурних фондів.....	11
Таблиця 2. Порівняння нових та традиційних факторів конкурентоспроможності.....	32
Таблиця 3. Переваги та недоліки підходів до розрахунків на основі експорту	35
Таблиця 4. Переваги та недоліки підходу до складання світових рейтингів	35
Таблиця 5. Аналіз сили зв'язку між змінними	45
Таблиця 6. Джерело та одиниці вимірювання змінних.....	48
Таблиця 7. Описова статистика.....	58
Таблиця 8. Кореляційний аналіз.....	60
Таблиця 9. Результати t-критерію Стьюдента.	61
Таблиця 10. Розрахований R-квадрат та значущість для регресії між ВВП та ESF	63
Таблиця 11. Розрахований R-квадрат та значущість регресії між Y2-інфляцією та ESF	65
Таблиця 12. Розрахований R-квадрат та значущість регресії між безробіттям Y3-ЄС та ESF	67
Таблиця 13. Розрахований R-квадрат та значущість регресії між Y4-Імпорт та ESF	69
Таблиця 14. Розрахунок R-квадрат та значущості для регресії між Y5-експорт та ESF.....	71
Таблиця 15. Розрахунок R-квадрат та значущості регресії між ESF (Y) та X1-ВВП, X2-Інфляція, X3-Безробіття, X4-Імпорт, X5-Експорт	73
Таблиця 15. Розрахунок R-квадрат та значущості регресії між ESF (Y) та X1-ВВП, X2-Інфляція, X4-Імпорт.....	75

ДОДАТКИ

Додаток 1. Період 2007-2022 рр. ESF, ВВП, інфляція, безробіття, імпорт, експорт	84
---	----

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасній економіці через взаємодію численних факторів глобальний економічний простір стає більш непередбачуваним і складним з точки зору управління. При цьому звичний баланс між незалежними державами та інституційними структурами перестає відображати поточну економічну реальність: з'являються нові регіональні об'єднання та нові економічні чинники. Технологічні зміни і прогрес у всіх галузях науки - від робототехніки і генетики до комунікацій і соціальних наук - не залишили незмінним жоден аспект сучасної економіки і суспільства. Поява нових факторів вимагає адаптивності та сміливості від осіб, які приймають рішення на державному рівні, а також консолідації зусиль регіональних об'єднань і країн (Hoff & Stiglitz, 2022).

Однією з фундаментальних цілей державної політики є підвищення конкурентоспроможності національної економіки. З появою нових технологій і способів економічної взаємодії значення визначальних факторів, що впливають на ступінь конкурентоспроможності, поступово зростає. Новий аспект конкурентоспроможності, який враховує підвищення добробуту населення в країні, екологічні міркування та елементи майбутнього науково-технічного укладу економіки, також є предметом обговорення. Проблеми визначення рівня конкурентоспроможності національної економіки та прийняття стратегій щодо її підвищення є надзвичайно важливими з огляду на те, що динаміка міжнародної економіки та економічне зростання великих країн зазнали фундаментальних змін внаслідок глобальних економічних та фінансових криз, таких як Covid-19 (Ахмедов Ойбек Тургунпулатович, 2022).

Метою порівняння змінних конкурентоспроможності між країнами є визначення місця країни у світовій економіці, що дозволяє нам оцінити рівень довіри іноземних інвесторів до держави в цілому, в тому числі до діяльності інституцій та уряду. (Cheng et al., 2023). А також це дослідження

допоможе зрозуміти ефективність європейських структурних фондів і те, як вони впливають на конкурентоспроможність країни та галузей.

Мета і завдання дослідження. Мета роботи - оцінити вплив використання структурних фондів Європейського Союзу на конкурентоспроможність країни

Відповідно до мети були поставлені завдання:

1. Проаналізувати та систематизувати наукову літературу для огляду впливу ресурсної структури Європи на економіку країн ЄС
2. Проаналізувати методологію для вибору найкращого підходу.
3. Вивчити оцінку структури фондів ЄС з точки зору корисності для країн ЄС.

Об'єкт дослідження – країни Європейського Союзу

Предмет дослідження – конкурентоспроможність країн Європейського Союзу.

Методи дослідження: аналіз наукової літератури, описова статистика, кореляційний аналіз Пірсона, парний регресійний аналіз, багатовимірний регресійний аналіз для оцінки впливу структурних фондів ЄС на конкурентоспроможність країн.

Новизна роботи полягає в аналізі впливу використання структурних фондів ЄС на конкурентоспроможність країни з урахуванням останніх тенденцій та новацій в цій сфері.

Практичне значення результатів в тому що робота дає змогу приймати рішення на основі фактичних даних, підвищує ефективність політики та програм, сприяє підзвітності та підтримує стратегічне планування для сталого економічного розвитку.